

**Overweging bij de Oecumenische Viering op zondag 18 januari 2026
in de Centrumkerk, Julianalaan, te Bilthoven.**

Het is goed en zinvol, dat wij aan het begin van dit nieuwe jaar in oecumenisch verband hier bijeen zijn, om weer met elkaar de spirituele grond onder onze voeten te voelen, waarop wij staan en verder willen. Want onze aardbodem heeft op verschillende plekken. Hier en daar vertoont zij scheuren, doordat sommige wereldleiders nogal autocratisch te werk gaan, waarbij menselijke waarden en normen het kind van de rekening zijn.

Eigenbelang krijgt alle prioriteit, en persoonlijk gewin voert de boventoon. Onze aarde kreunt hier en daar onder dit egocentrisch geweld. Het lijkt wel of de Doos van Pandora wordt open getrokken, waaruit allerlei gevaren en onheils-situaties te voorschijn komen.

Er is echter, volgens die Griekse mythe, nog één positief element, dat ook in die doos verborgen aanwezig is: en dat is de Hoop. De deugd Hoop wil een lichtend signaal aan de horizon zijn: voor alle mensen; maar voor ons hier, die een dieper perspectief zoeken, spreekt dit nóg méér aan. Wij, die “Pelgrims van de Hoop” mogen heten, zoals paus Franciscus ons, christenen, het afgelopen jaar heeft genoemd. Wel, in zo’n tijds-gebeuren, met al die zorgwekkende nieuws-berichten, hebben wij de mens Jezus in ons midden opnieuw geboren laten worden, met de hoop dat zijn goede levenskoers weer meer richtinggevend voor ons mag zijn onderweg. Een vernieuwend leven, met een meer harmonisch en mede-menselijk gezicht, dat uitzicht mag bieden naar een schepping, zoals God voor ogen heeft, en “waar geen pijn en verdriet meer zal zijn; waar al het oude voorbij is”.

Vanuit ons christelijk geloof herkennen wij immers het voortdurend Goddelijk appèl, dat er vrede, gerechtigheid en saamhorigheid mag zijn in onze verwonde en geschonden wereld.

Wij zijn geroepen om dat Kerstlicht van Christus te verspreiden: dus niet alleen consumptief zijn voor onszelf, maar ook productief naar buiten toe. De Messiaanse tijd is al wel begonnen met de geboorte van Jezus, maar er moet nog wel heel wat gebeuren. Huub Oosterhuis ons laat zingen :”Aanshijn der aarde,wie zal jou vernieuwen? Hij die alles zal zijn in allen, heeft óns bestemd om, aarde, jouw aanshijn te vernieuwen”.

Eigenlijk blijven we altijd in Adventstijd leven met die oproep van Johannes: “Bereidt de weg des Heren; maakt zijn paden recht..” Dit is niet iets statisch; dit is een dynamisch gebeuren: het betekent dat je met elkaar de handen uit de mouwen wilt steken, zoals ook gebeurde in de jaren ‘90 met het oecumenisch conciliair proces : “Vrede, gerechtigheid, en heelheid der schepping”. Dat was bezielend!

Ook nu leven wij in de weken na Kerstmis: “Eén van geest, in Zijn licht”. Dat licht weerkaatst nog op ons: doet ons van kleur veranderen. Dit verbindt ons..
Maar: hoe nu verder??

Al schrijvend moest ik hierbij denken aan de Huizinga-lezing, die Beatrice de Graaf vorig jaar gehouden heeft in Amsterdam,waarbij zij onze tijd vergeleek met de dreigende 30-jaren, het Interbellum, toen dreigende machten van het Nazisme en Fascisme opkwamen, en democratie steeds meer onderdrukt werd in de bezette landen.

De moeilijkheid met machthebbers is nog steeds, dat zij wel vrede willen, maar alleen een vrede zoals *zij* die willen. Als dat niet gebeurt, gaat het wéér mis.

Ondanks alles blijft het bijbels Visioen ons op de been houden, hoe duister de tijden ook kunnen zijn. We hebben verhalen van hoop nodig, die richting en perspectief bieden, en die hun waarde al vaak hebben bewezen in de loop van de geschiedenis.

Met name zijn dat de inspirerende verhalen over Jezus van Nazareth, die mens naar Gods wil, in woord en daad, en daarom zoon van God mag heten. Ook de profeten van vroeger en nu horen bij dat visioen thuis. Het gaat om verhalen van hoop, die ons een gevoel van vertrouwen geven, en van veiligheid. De Bijbel blijft daarom een kostbaar boek, waar we uit mogen blijven putten.

Voor vandaag hebben we, - uitgaande van het thema van de Raad van Kerken, “Wees één van geest, in zijn licht”, - gekozen voor een lezing uit de 1e Korinthe-brief, en een tekst uit de afscheidsrede van Jezus. Korinthe was in die dagen een internationaal-bruisende havenstad, zoals Rotterdam in onze dagen. Er was een mengelmoes van talen en volken, waarbij ieder voor zichzelf opkwam. Paulus gaat in die verscheidenheid en in die stad met grote maatschappelijke tegenstellingen van rijk en arm, zijn jonge gemeente een brief schrijven om onder elkaar de eenheid van geest te bewaren, en wel op een manier zoals Christus dit bedoeld heeft: In iedere gemeenschap zijn verschillende taken en gaven, maar het is dezelfde Geest, die allen bezielt en inspireert. Dus de een is niet meer dan de ander: allen gelijkwaardig, ook al heeft ieder een eigen taak. En vervolgens verduidelijkt hij dit met een heel aanschouwelijk voorbeeld, dat wij één lichaam zijn: het oor kan niet het oog zeggen: ik heb je niet nodig; evenmin de hand tot de voet: ik heb je niet nodig. Sterker nog (zegt hij): juist die delen van het lichaam die het zwakst schijnen te zijn, zijn onmisbaar.

God heeft het lichaam zo gemaakt, dat alle delen van evenveel waarde zijn, opdat er in het lichaam geen verdeeldheid zou zijn, en alle ledematen eendrachtig zouden samenwerken.

Ook Jezus zelf heeft dit altijd willen benadrukken. Als de leerlingen vlak vòòr zijn dood wat radeloos bij elkaar zitten, zegt Hij tot hen: "Weest niet ongerust; ge weet waar ik heenga, en ook de weg daarheen is jullie toch bekend". Maar Tomas zei: Dat weten we niet; hoe moeten we dan de weg kennen? Jezus antwoordt dan: "Ik ben die weg": als je mijn levenswijze volgt van eenheid en saamhorigheid met elkaar; van: streven naar gerechtigheid en vrede voor alle mensen, naar liefde en gelijk-waardigheid: dan zit je op de goede weg"!

Met die boodschap worden wij vandaag ook oecumenisch op weg gestuurd: een nieuw jaar in, met nieuwe mogelijkheden.

De Franse bisschop Gaillot zei eens: "De kerk van Christus moet oog hebben voor de maatschappelijke noden, en dienstbaar zijn, anders dient ze voor niets". Naast de 3 Goddelijke Deugden (geloof, hoop, en liefde) kennen wij 4 kardinale deugden; 4 deugden, die ook in de klassieke oudheid bij Plato-Aristoteles al genoemd worden; belangrijk bij de opbouw van een goede menselijke samenleving. Deze zijn: justitia (gerechtigheid), prudentia (voorzichtigheid, en wijsheid), audacia/fortitudo (moed en durf), en temperantia (matigheid). 4 Deugden, die in onze tijd best méér in ons christelijk vaandel naar voren mogen komen... We hoeven daarmee niet altijd grensoverschrijdend te werk te gaan, maar wel grensverleggend(!).

Tot slot: Tomas Halik, de Tsjechisch theoloog, zegt in zijn bekende boek “De namiddag van het christendom”: “onze tijd en onze wereld hebben behoefte aan een open oecumenisch christendom, dat bereid is op te komen voor mensen in nood; niet top-down, maar van onderaf, te beginnen in de plaatselijke kerken... Afstanden zijn door de sociale media wereldwijd wel overbrugd, maar er is niet een brede cultuur van nabijheid, en van saamhorigheid gegroeid. Religies hebben hierin een actuele taak, als ze maar niet teveel op eigen instituties gericht zijn”. Een veelzeggend spreekwoord is: “De zon verdwijnt niet, als zij achter de horizon ondergaat..”. Laten we elkaar daarom in dit nieuwe jaar, oecumenisch, en “in eenheid van Geest”, veel zegen én...daadkracht toewensen!

=====

Gerard Weersink.